

Štajerc

izhaja vsaki dan z dnevnim izdajem nedelje. Velja za Avstrijo za celo leto in za pol in četrt letno; za Ogrsko 1 K 50 vin, za Nemčijo stane leto 5 kron, za Poljsko pa 6 kron; ino nezemstvo se naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne se prodajajo po 6 v. št. in v upravnih uradih se nahajata v gledališko poslovanje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Nov. 30. V Ptuj v nedeljo dne 28. julija 1912. XIII. letnik.

Delo — in manj besed!

Kjer je velki šraj tam je malokaj . . .

Pred desetletji že so nastopili posamezni slovenski voditelji in so pričeli naglašati evangelij. Rekli so, da hočejo slovenski narod v vsakem oziru osvoboditi, da hočejo slovensko prosti in neodvisni in samostojni narodi, da hočejo tujčev vpliv ravno tako na slovenskem kakor na kulturnem in političnem področju odpraviti. In takih lepo donečih besed je bilo mnogo. Sanjarili so takrat o neki megleni „slovenski vzajemnosti“, sanjarili o pomoči Poljakov in celo Rusov . . . Naivni ljudje, ki so mislili dalje nego sega njihov nos, so jim rekli in so z njimi sanjarili, to pa celo tedaj, ko so gostobesedni voditelji imeli že svoje polne in so se „umaknili“ iz tega ali onega „krajca“ od javnega pozornosti. Pa še danes doni pesen tistih medenih slovenskih in slovenskih avtorov, pa še danes čuje mnogo ljudi te pesni in v neko bajnokrasno bodočnost slovenskega ljudstva . . .

Pa jih je že malo, teh sanjačev! Boj za življenje je danes pretežak in vsaki skrbi so prevelike, da bi se smel človek in lirčni pesnik udajati takim in ednakim sanjam . . .

Danes ima slovensko ljudstvo tako rekoč oddelek svojega zgodovinskega razvitka za leto 1912. Danes se zamore pod lupo resne in ne narodnjakarsko-razdahnjenih bujskačev omanje kritike ta razvitek oceniti in hrepenenje, da se dosegne, objube ter — dejanja teh sanjarslovenskih voditeljev izpoznati. In človek se pri temu do prav čudnih zaključkov, dejavno so vsa drugačna, kakor besede, objube so vse po Savi, Dravi in Soči, — in od vsega človeka ostane le kupček pepela, praznega, brezbarvnega pepela, v katerem je ugasnila že vsa žareča iskrica . . .

„Slovenska vzajemnost“ in na podlagi meglene „slovenske vzajemnosti“ so hoteli slovenski voditelji slovensko ljudstvo v gospodarskem, političnem in kulturnem oziru neodvisno ter samostojno napraviti. To je bil nekak „princ“, kajti si je treba natanko ogledati. Kajti ravno „princ“ velja v prvi vrsti štajerska kmetijska beseda: „Kjer je velki šraj, tam je malo . . .“

„Slovenska vzajemnost“ — naj se nam ne zameri, to je velika neumnost. Slovensko ljudstvo je v letu 1912, ki ne šteje niti dva milijona glav, imelo dveh milijonov jih je veliki del v Ameriki, stotisoče je tudi slovenskih delavcev v Avstriji, v Štajerskem (pri rudnikih v Leobnu, v Judenburgu itd.), na Nemškem (zlasti v Štajerskem), v furlanski Italiji itd. S trenjenjem za kruhom so šli in gredo in bodejo še in še. In ta mali ostanek slovenskega ljudstva, ki ostane, imamo še na Kranjskem, Primorskem, v Avstriji in v Koroskem, naj bi mogoče nemški in italijanske sosedne v kakšnem oziru pre-

kosil! Pri Slovencih je vendar vse „enako“, vse majhno in žalibog tudi malenkostno. Iz „lastne moči“, — ja za Božjo voljo, kje pa je ta moč? Kaj pa more ta odlomek slovenskega naroda proti gospodarsko in kulturno mogočim sosedom? Kdor ima vinarje, ne more konkurirati z onim, ki šteje kroge . . . Prvaki bodejo morda zdaj na megleno „slovensko vzajemnost“ opozarjali. Pa to je bajka, lažnjiva, hinavska, ničvredna bajka! Naj nam ti preroki le pokažejo en sam čin te „vzajemnosti.“ Da so Rusi vedno spletkarili proti Avstriji, to vendar Slovencem ni koristilo. In da so v Moskvi Hribarji ali kakemu ednakemu rojenemu agentu „živio“ vpili, to tudi ne. Saj so storili to večidel oni ruski rabeljni, ki imajo od zatiranja lastnega ruskega naroda vse krvave roke. Ruske vislice ne morejo biti Slovencem vzor in v Sibirijo ne more hiteti slovensko hrepenenje . . . Pa Poljaki? Propadlo plemenitstvo, ki predstavlja danes poljski „narod“ na Avstrijskem, znalo je na res viteški način varovati interese svojega lastnega žepa. Poljaki so vedno hlapiči vsake vlade, a vsaka vlada jih mora za njih hlapičevsko ponižnost plačevati z davki, ki jih zbirajo vsi drugi narodi. Vzemimo le vodne ceste, ki pridejo Poljakom in Čehom v korist, ki stanejo neštete milijone in za katere bode moral tudi zadnji slovenski kočar plačevati. Res je, da se šopiri mnogo poljskih voditeljev z znani uniformi pristnega „katoličanstva“ in da jim zato razni naši politični farji ležejo na lim. Ali slovensko ljudstvo od Poljakov še ni nikdar ničesar dobilo in tudi nikdar ničesar dobilo ne bode. In Čehi? Čehi so znani! Kar je poštenega in resnega med češkimi poslanci, to ne mara ničesar opraviti imeti s slovenskimi voditelji. Gospodarsko izkoriščati slovensko ljudstvo, seveda z reklamo slovenskih fraz, to znajo Čehi. Na Koroskem imamo že skoraj več čeških duhovnikov nego slovenskih. Na Kranjskem so si češki uradniki in inženirji prisvojili v Hribarjevi dobi žalostnega spomina najmastnejše službe in izpodrinili povsod domačine, tako da so pričeli slovenski listi že sami pisariti proti temu navalu čeških sebičnikov. Velikanske svote denarja izjemajo iz slovenskega ljudstva češki denarni in zavarovalni zavodi, češke velefirme prav klavrne kakovosti itd. In v državnem zboru so močne češke stranke vedno proti interesom slovenskega ljudstva zastopile, — smejale so se slovenskim poslancem, zaničevale in zasmehovale so jih . . . Kje, vprašamo kje je tukaj tista sanjarska „slovenska vzajemnost“. potom katere hočejo baje prvaki slovensko ljudstvo osvoboditi? Ej, vsa ta „slovenska vzajemnost“ ni bila doslej nič drugega nego sredstvo, da se slovenske denarje pošilja na češki sever in da se slovenske poslance izrablja v namene protiavstrijske politike!

Na ta način ne bode postalo slovensko ljudstvo nikdar kulturno ali gospodarsko neodvisno, temveč bi le tvorilo hlapičevsko družbo napram drugim slovenskim narodom. Seveda, slovenskim bujskačem je ljubše, da zavaruje slovenski kmet svojo kočjo pri tujemu Čehu nego pri štajerskem ali koroskem Nemcu. Vsa slovenska vzajemnost ni drugega nego

prazno in škodljivo sovraštvo proti Nemcem. Tako stoji stvar!

In nič novega nismo pravzaprav povedali. Desetletja pojejo že prvaki pesen o slovenski neodvisnosti. Obenem pa so ustanovljali svoje „konzume“ in svoje „posojilnice“, so „gospodarili“ po ljubljanskem vzorcu v javnih zastopih, so ljudstvo kulturno zanemarjali in politično smešili. Zdaj pa zahtevajo od lačnega slovenskega kmeta, da se naj za „triazem“ navdušuje, od beraškega slovenskega obrtnika, da naj poje „Naprej zastava Slave“, — in od izstradanega slovenskega delavca, da naj pade pred srbskim revolver-kraljem Petrom na trebuh . . . Ako bi hoteli slovenski voditelji svojemu ljudstvu v resnici pomagati, potem bi morali pri gospodarstvu in pri izobrazbi začeti. Politična hujskarija še ni nobenega naroda odredila. To je na jeziku „veliki šraj“, v dejanju pa samo „malokaj“ . . .

Za nas naprednjake pa velja delo. Stoletja že živimo na Koroskem in Štajerskem Nemci ter Slovenci skupaj, — in v skupnem ter v gospodarstvu ter kulturnem delu leži bodočnost slovenskega ljudstva! Hujskajte kolikor hočete proti Nemcem, resnice ne bodete iz sveta spravili, da je le na skupnosti, ki jo mi zagovarjamo, razvitek mogoč!

Jako redka priložnost

Od večje fabriške zaloge se mi je mnogo tisoč krasnih, težkih

tiger-flanel-spalnih-odej

z lepim pisanim robom v razprodajo zaupalo. Odeje so pripravne za vsako domačijo, so močne in gorke, ca. 190 cm dolge in 140 cm široke. Pustite si takoj

4 k. tiger-flanel-spalnih-odej

za skupaj 9 85 K ink. zavoja in poštnine, brez vsacega nadaljn. plačila, franko po povzetju v hišo poslati. Z mirno vestjo lahko trdim, da bode vsakdo s pošiljateljvo zadovoljen in lahko z zaupanjem naročite. Izmjenjava vedno dovoljena. 548

Gospica Margarete Ahrens, Wiesbaden, Waterloostraße 4.

Politični pregled.

Deželni zbori bodejo bržkone meseca septembra na kratko zasedanje sklicani. Seveda je še cela vrsta deželnih zborov, o katerih se sploh ne ve, jeli bodejo delazmožni. K tem spada tudi štajerski deželni zbor. Vsa namigavanja gledé delazmožnosti in pogajanj za pridobitev delazmožnosti štajerske zbornice, kakor jih čitamo v različnih prvakiš listih, seveda nimajo skoraj nobenega pomena. To so ogibanja v pasjih dnevih . . .

Delegacije sešle se bodejo šele začetkom oktobra. Šele potem skliče vlada državno zbornico, ki bode do božiča zborovala in v prvi vrsti državni proračun za l. 1913, potem pa davčno preosnovno rešila. Sicer so pa tudi te vesti še odvisne od raznih dogodkov.

Prav avstrijsko! Kakor znano, umrl je p. kr. poljedelski minister dr. Braf. Na njegovo mesto doslej ni bil noben drugi poljedelski minister imenovan. Kakor da bi se šlo za kakšno